

СТРАХУВАННЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка і бізнес
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	3 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЕКТС Загальна кількість: 120 годин Лекційних занять: 36 годин Практичних занять: 18 годин Самостійна робота студентів: 66 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net Практичні / Семінарські: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NjUyNTczNjQ0ODk3?cjc=ddlpi6m

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення дисципліни є вибірковою для студентів спеціальності 051 «Економіка», ОП «Економіка і бізнес». Страхування у ринковій економіці виявляється ефективним інструментом захисту від можливих ризиків, який забезпечує неперервність та безперебійність процесу відтворення, соціально-економічну стабільність у суспільстві, слугує одним із головних джерел інвестиційного капіталу.

Специфічні страхові відносини є об'єктом страхової науки і, відповідно, предметом вивчення навчальної дисципліни «Страхування», яка розкриває фундаментальні питання теорії страхування, розглядає його економічну суть, функції, роль і сферу застосування. Становлення ринкової економіки неможливе без добре підготованих фахівців, які опанували фундаментальні принципи організації страхових відносин.

Володіння знаннями основ страхування в сучасних умовах має важливе значення, оскільки допомагає зробити правильний вибір ділового партнера, забезпечити підвищення фінансової стійкості власного бізнесу, самостійно розробити програми зниження ризиків, що виникають у процесі здійснення підприємницької діяльності

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

- Абстрактне мислення, аналіз та синтез
- Вміння застосовувати отримані знання в реальних ситуаціях

- Пошук та аналіз інформації з різноманітних джерел
- Вміння приймати обґрунтовані рішення.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі фахові компетентності::

— Компетентність у застосуванні економіко-математичних методів та моделей для вирішення економічних задач

– Вміння використовувати сучасні комп'ютерні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для обробки даних

– Здатність здійснювати прогнозування соціально-економічних процесів на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей

– Вміння планувати, організовувати та ефективно управляти ресурсами для досягнення цілей та завершення проектних завдань.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі програмні результати

– Здатність застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач

– Проведення аналізу функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначення їх функціональних сфер, а також розрахунок відповідних показників, які характеризують результативність їх діяльності

– Здатність застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати

– Вміння ідентифікувати джерела, розуміти методологію визначення та методи отримання соціально-економічних даних, а також збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники

– Здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. До вивчення дисципліни студент приступає після набуття знань, навичок і вмінь з навчальних дисциплін «Правознавство»; «Економічна теорія»; «Економіка підприємства», «Фінанси», «Теорія ймовірностей та математична статистика»

Постреквізити. Дисципліни, в яких будуть використовуватися знання, отримані під час вивчення курсу: Планування і контроль на підприємстві, Логістика, Фондовий ринок.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ: Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування. Тема 2. Класифікація страхування. Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання. Тема 4. Страховий ринок. Тема 5. Страхова організація.

Змістовий модуль 2. ПОГЛИБЛЕНІ ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ: Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності. Тема 7. Особисте страхування. Тема 8. Майнове страхування. Тема 9. Страхування відповідальності. Тема 10. Перестраховування і співстрахування. Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика. Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. — Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с. (Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»)
2. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навчальний посібник / Мельник Т. А., Сибірцев В. В. - Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. - 307с.
3. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 328 с.
4. Про страхування: Закон України від 7 бер. 1996 р. № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>

5. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 р. № 1961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>
6. Баранова В. Г., Величко Г. О. Страховий сегмент фінансового ринку: світові тенденції та страховий ринок України. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи: монографія / ред. В. Г. Барановой, О. М. Гончаренко. Харків: «Діса плюс», 2019. С. 236 - 248.
7. Плиса В.Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ: Каравела, 2019. - 512 с.

Додаткова література:

1. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. №2745-Ш [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
2. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.
9. Форіншурер – онлайн-журнал про технології в страхуванні: веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опановування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: евристичний (запитальний) — бесіда; та акроматичний (лекційний) — пояснення, розповідь, лекція, робота з підручником; проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що викладається на лекціях та матеріалу, що пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей кожного завдання, які супроводжуються поясненнями викладача. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережових комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 8 Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий. Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу Календарний контроль: перша та друга атестація Підсумковий контроль - залік
ПРН 10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.		
ПРН 12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.		
ПРН 13 – Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.		
ПРН 21 – Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.		

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин практичних занять, модульний контроль.

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
1	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування.	2	1	2	Л: Сутність, принципи і роль страхування. (2) ПЗ: Роль страхування у ринковій економіці. Економічна категорія страхування та страхова термінологія. Об'єкти та суб'єкти страхування. Основні принципи страхування (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
2	Тема 2. Класифікація страхування	2	1	2	Л: Класифікація страхування (2) ПЗ: Сутність класифікації, її критерії та ознаки. Класифікація страхування за об'єктами. Класифікація страхування за формами здійснення. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
3	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка.	2	1	2	Л: Страхові ризики та їх оцінка (4) ПЗ: Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. Сутність та різновиди страхових премій (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
4	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка.	2	1	3	Л: Страхові ризики та їх оцінка (2) ПЗ: Страховий тариф як ціна страхового ризику. Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
5	Тема 4. Страховий ринок	2	1	2	Л: Страховий ринок (2) ПЗ: Поняття страхового ринку та його структура. Суб'єкти страхового ринку та взаємовідносини між ними. Страхові продукти, порядок їх створення та оформлення. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
6	Тема 4. Страховий ринок	2	1	2	Л: Страховий ринок (2) ПЗ: Страхові посередники й аквізиція. Договір страхування, його зміст і значення. Страховий ринок України, напрямки його розвитку (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
7	Тема 5. Страхова організація	2	0,5	2	Л: Страхова організація (2) ПЗ: Страхова компанія як суб'єкт страхового ринку. Класифікація страхових компаній. Процес створення страхової компанії. Припинення діяльності страхової компанії. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
8	Тема 6.	2	0,5	2	Л: Державне регулювання страхової діяльності (2)	Н: аналітичні завдання.

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
	Державне регулювання страхової діяльності				ПЗ: Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності в Україні (0,5)	О: індивідуальне опитування, тестування
9	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає тестові завдання	
10	Тема 7. Особисте страхування	2	1	3	Л: Особисте страхування (2) ПЗ: Призначення, суть та класифікація особистого страхування. Страхування життя: види, умови та порядок укладання договорів. Необхідність і значення страхування від нещасних випадків. Характеристика обов'язкових видів страхування від нещасних випадків. (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
11	Тема 7. Особисте страхування	2	1	3	Л: Особисте страхування. (2) ПЗ: Добровільне індивідуальне та колективне страхування від нещасних випадків. Медичне страхування і його розвиток в Україні. Страхування рент і пенсій. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
12	Тема 8. Майнове страхування	2	1	4	Л: Майнове страхування. (2) ПЗ: Економічний зміст, необхідність і значення майнового страхування. Страхування майна юридичних осіб: об'єкти, види, основні умови та порядок укладання договорів страхування. Страхування майна фізичних осіб: принципи страхового захисту власності громадян, об'єкти та основні умови страхування. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
13	Тема 8. Майнове страхування	2	1	3	Л: Майнове страхування. (2) ПЗ: Страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень. Формування ринку майнового страхування в Україні. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
14	Тема 9. Страхування відповідальності	2	0,5	4	Л: Страхування відповідальності (2) ПЗ: Необхідність, суть та особливості страхування відповідальності. Основні види страхування цивільної відповідальності та їх розвиток в Україні. Порядок і умови обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
15	Тема 9. Страхування відповідальності	2	0,5	4	Л: Страхування відповідальності (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
16	Модульна контрольна робота (МКР)		1	3	Передбачає тестові завдання	
17	Тема 10. Перестраховування	2	1	4	Л: Перестраховування і співстраховування (2)	

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
	співстрахування				ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
18	Тема 10. Перестрахування і співстрахування	2	1	3	Л: Перестрахування і співстрахування (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
19	Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	2	1	5	Л: Доходи, ви-трати і при-буток страхо-вика (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
20	Тема 12. Фінансова надійність страховика	2	1	5	Л: Фінансова на-дійність стра-ховика (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
	Залік			6		
Всього		36	18	66		

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 66 години самостійної роботи. На самостійну роботу вноситься: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	56	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
3	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	66	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та норми поведінки. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, частина рейтингу здобувача формується через участь у заходах на практичних заняттях, а саме за участі у виконанні ситуаційних завдань, аналізі проблемних ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття знижує можливість здобувача отримати рейтингові бали. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Норми етичної поведінки визначені у Кодексі честі (<https://kpi.ua/code>). В університеті здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>).

Заохочувальні та штрафні бали. Заохочувальні бали здобувач може отримати за участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни або за поглиблене вивчення окремих тем, результати якого представлені у вигляді наукових тез, наукової статті тощо. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Правила зарахування індивідуальних завдань. Авторське виконання завдання, обґрунтованість основних положень, достовірність використання інформаційно-методичного апарату, аргументований захист отриманих результатів та висновків.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти питання, яке стосується процедури контрольних заходів та їх результатів.

У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів на ім'я декана факультету за процедурою, визначеною Положенням про апеляції (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Академічна доброчесність. При оцінюванні робіт здобувачів особлива увага приділяється дотриманню політики академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>). В разі виявлення дублювання робіт, такі роботи отримують нульовий рейтинг. При виявленні значного рівня запозичень в розрахунковій роботі або інших роботах без належного цитування, роботи не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті регламентує Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту (далі, ШІ) регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі навчальні завдання з дисципліни мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття в межах тематики дисципліни, що включають відвідування науково-практичних заходів, зустрічей з представниками бізнесу, тренінгів та вебінарів. Для опанування і поглиблення практичних навичок можуть бути запрошені фахівці та професіонали сфери державного управління, оборони, промисловості, постачання електроенергії, інформації та зв'язку, послуг тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за: виконання завдань по практичним заняттям; відповіді; виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на практичних заняттях (має 80 балів)

1. Відповіді на практичних заняттях: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговореннях, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (4 бали x15).

Розрахунок за одну відповідь:

- 3,4- активна робота, повні відповіді під час опитування;
- 2 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;
- 1 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;
- 0 пасивність

2. Опрацювання аналітичних навчальних завдань: аналітичні, навчальні завдання, у тому числі, виконані під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (4 завдання – має 20 балів).

Розрахунок за одне завдання:

- 5 балів – якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені;
- 4 балів – наявні певні недоліки у виконанні завдання, які суттєво не впливають на його результат;
- 3 бали – завдання виконано з неточностями, що мають вплив на обґрунтування результату;
- 0 балів – завдання не виконане

8.1.2. Модульна контрольна робота (має 20 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (10 балів) та контрольна робота 2 (10 балів).

Розрахунок балів за одну контрольну роботу:

- 9..10 балів – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації);
- 7..8 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями;
- 5..6 балів – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки;
- 0..4 балів – відповідь становить 0-59%

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

- 7 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1, отримано завдання з розрахункової роботи, виконано не менше ніж 40 % з обсягу завдань;
- 14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2 виконано розрахункову роботу та подано її на перевірку.

8.3. Семестровий контроль (залік).

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань, розрахункової роботи та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Заліковий білет містить п'ять завдань, які оцінюються у 100 балів.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 18 - 20 балів;
 - «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 15...17 балів;
 - «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 12...14 балів;
 - «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.
- Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курсі, а також продубльовано у силабусі.

Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання містяться у Навчально-методичному комплексі дисципліни, що розміщено в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ela.kpi.ua).

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри економіки і підприємництва, к.е.н., доцентом, С.О. Кириченко

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 23.06.2025 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2025 р.)